

Onderwerp	: Projectplan Waterwet herinrichting beken Lochem incl. hoogwaterbescherming wijk III Molengronden
Status	: Ontwerpbesluit
Instemming tervisielegging door het college van dijkgraaf en heemraden	: 10-03-2020
Bijlage 1a	: (Tekening) Huidige situatie en dwarsprofielen
Bijlage 1b	: (Tekening) Nieuwe situatie en dwarsprofielen

Ontwerp projectplan Waterwet

Het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft het voornemen, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavig ontwerp projectplan Waterwet voor herinrichting beken Lochem, incl. hoogwaterbescherming wijk III Molengronden, tot wijziging van waterstaatswerk vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Op grond van artikel 5.4 lid, tweede lid, van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1 Projectbeschrijving

Waterschap Rijn en IJssel heeft initiatief genomen om knelpunten in het watersysteem van de wijk Molengronden integraal op te lossen. Dit doet het waterschap in samenwerking met de Gemeente Lochem en de bewoners van de wijk Molengronden. Een burgerparticipatie traject is ingezet tijdens de voorbereiding van het project om de belangen van de bewoners te verkennen.

Het doel van het project is een klimaat robuuste inrichting van het watersysteem te combineren met een versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het stedelijk gebied. Belangrijk onderdeel van deze klimaat robuuste inrichting is de wijk Molengronden III beschermen tegen hoogwater (t=100).

Het doel van onderhavig ontwerp projectplan Waterwet is om een beschrijving te geven van de volgende aspecten:

- De maatregelen die in het watersysteem worden genomen;
- De wijze waarop deze maatregelen worden uitgevoerd;
- De voorzieningen die worden getroffen om de nadelige gevolgen van de uitvoering van de maatregelen zoveel mogelijk te voorkomen of beperken;
- De uitvoerbaarheid van het plan. Dit wordt gedaan door de planologische inpassing, vergoedbaarheid en planning te beschrijven.

Bovenstaande aspecten worden achtereenvolgend in het ontwerp projectplan Waterwet behandeld. Hoofdstuk 5 beschrijft de procedure van het ontwerp projectplan. Tot slot kunt u in hoofdstuk 6 een contactpersoon vinden, met wie u contact kan opnemen als u meer informatie over het projectplan Waterwet wenst te krijgen.

2 Beschrijving en effecten van de te nemen maatregelen

2.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

Om te komen tot een heringericht bekenstelsel, met bescherming tegen hoogwater, worden de volgende maatregelen genomen:

- Het verwijderen van een vaste overlaat (ST807840030) in de Barchemse Veengoot;
- Het plaatsen van een beweegbare geautomatiseerde klepstuw in de Barchemse Veengoot;
- Het verwijderen van een brug (BR80740031) over de Barchemse Veengoot;
- Het verwijderen van een brug (BR80740033) over de Nieuwe Beek (let op: het betreft het verwijderen van de bestaande landhoofden. Het brugdek is reeds verwijderd);
- Het aanleggen van een grondkade met een kruinhoogte van 12,00m +NAP langs de Barchemse Veengoot en Nieuwe Beek aan de zijde van de wijk Molengronden III;
- Het verleggen van de Barchemse Veengoot in westelijke richting (trajecten: LV80740007; LV80740025) over een lengte van ca. 700 m;
- Opheffen van het schouwpad rechteroever langs de Barchemse Veengoot (trajecten: LV80740007; LV80740025);
- Het gedeeltelijk verleggen van de Nieuwe Beek in noordelijke richting (trajecten: LV80740024; LV80740023; LV80740022) over een lengte van ca. 450 m;
- Opheffen van het schouwpad linkeroever langs de Nieuwe Beek (trajecten: LV80740024; LV80740023; LV80740022);
- Gedeeltelijk aanpassen van het talud van de Barchemse Veengoot (tussen de Koedijk en de uitstroom in de Berkel) (trajecten: LV80740007; LV80740025) en Nieuwe Beek (tussen Koedijk en uitstroom in Barchemse Veengoot) (trajecten: LV80740024; LV80740023; LV80740022) naar een natuurvriendelijke oever;

Op basis van de bestaande situatie (zie tekening huidige situatie bijlage 1a) is er een inrichtingsplan opgesteld. In het inrichtingsplan (zie tekening nieuwe situatie bijlage 1b) zijn bovengenoemde maatregelen in detail uitgewerkt.

2.2 Effecten

In het kader van de uit te voeren werkzaamheden zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en notities opgesteld. Hieronder is per onderzoek de conclusie opgenomen.

2.2.1 Waterhuishouding

Oppervlaktewater:

Er worden geen maatregelen genomen die leiden tot een verslechtering van de afvoercapaciteit. Het vervangen van de vaste overlaat door een beweegbare klepstuw, geeft Waterschap Rijn en IJssel de mogelijkheid het oppervlaktewaterpeil beter af te stellen op de dagelijkse afvoersituatie.

Om de wijk Molengronden III wordt een kade aangelegd. Deze kade wordt waterkerend en voorkomt dat er tijdens een hoogwatersituatie (max. 11,73m +NAP) oppervlaktewater de woonwijk intreedt. De kade wordt aangelegd op een hoogte van 12,00m +NAP. Aan de overzijde van de kade, wordt de oever vergraven tot een plas dras zone of flauwe oever. Dit leidt niet tot een verslechtering van de afvoercapaciteit of verandering van het oppervlaktewaterpeil.

Grondwater:

Er worden geen maatregelen genomen die mogelijk tot een grondwaterpeilwijziging leiden (i.e. drainage aanleggen, ophogen of ontgraven percelen, oppervlaktewaterpeilverlaging).

2.2.2 Riolering

De aanleg van kade heeft een hydraulisch gevolg op het functioneren van het RWA (riool waterafvoer). Het voornaamste effect is dat tijdens een hoog waterpeil in de Barchemse Veengoot, water het RWA instroomt. Dit gebeurt vanuit de bestaande overstort die normaliter loost op de Barchemse Veengoot. Door het installeren van een terugslagklep op de overstort, wordt dit effect voorkomen.

2.2.3 Ecologie

De wijk Molengronden ligt niet in een Natura 2000-gebied en ligt ca. 6,5 km hemelsbreed van het Natura 2000 gebied 'Stelkampsveld'. De wijk Molengronden ligt binnen de bebouwde kom van de stad Lochem. Doordat beschermde soorten (m.u.v. vogels) niet voorkomen in het projectgebied en er gewerkt wordt buiten het broedseizoen voor vogels (15 maart tot 15 juli), is een ontheffing voor de Wet natuurbescherming niet nodig. Wel is de zorgplicht van toepassing. Het waterschap hanteert daarom een ecologisch werkprotocol tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden.

Op 1 februari 2019 is de vernieuwde gedragscode Wet natuurbescherming¹ in werking getreden. Deze is vastgesteld door de Unie van Waterschappen en deel 1 is goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Met het goedkeuringsbesluit van de Minister vervalt de gedragscode voor waterschappen die is goedgekeurd onder de Flora- en Faunawet voor wat betreft het onderdeel 'bestendig beheer en onderhoud'. Het onderdeel 'ruimtelijke ingrepen' van de oude gedragscode die is verleend onder de Flora- en Faunawet blijft van kracht tot er een besluit is genomen over de nog op te stellen gedragscode ruimtelijke ingrepen voor waterschappen onder de Wet Natuurbescherming. De maatregelen die op basis van dit projectbesluit worden genomen betreffen 'ruimtelijke ingrepen'. Hierdoor blijft de oude gedragscode nog van kracht en wordt er gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Faunawet, die door de Unie van Waterschappen is vastgesteld. Middels deze gedragscode wordt zorgvuldig omgegaan met (beschermde) planten- en diersoorten, wordt het tijdstip van uitvoering hierop aangepast en/of worden mitigerende maatregelen genomen.

2.2.4 Conventionele explosieven

Het gebied is als 'onverdacht' aangemerkt. Echter is niet uit te sluiten dat er een explosief kan worden gevonden. Tijdens de uitvoering wordt daarom het 'Processchema Toevalvondst' gehanteerd.

2.3 Hoe wordt het project uitgevoerd?

Het project bestaat hoofdzakelijk uit de volgende werkzaamheden:

- Voorbereiding en opruimwerkzaamheden
- Verwijderen stuw en brug Barchemse Veengoot
- Verleggen watergangen en oevers Barchemse Veengoot en Nieuwe Beek
- Aanbrengen grondkade
- Aanbrengen beweegbare klepstuw
- Aanbrengen terugslagklep
- Aanbrengen/ herstellen groenvoorzieningen
- Aanbrengen/ herstellen wandel- en fietspaden

De (grond-)werkzaamheden (zoals ontgraven, dempen, verruimen van watergangen, opzetten kade) worden uitgevoerd door de inzet van een aantal hydraulische graafmachines, trekkers met dumpers, voorladers (shovels) etc. Voor de aan- en afvoer van grond zijn ook transportroutes

¹ <https://www.uvw.nl/wp-content/uploads/2019/01/Gedragscode-Wet-natuurbescherming-voor-waterschappen-2019.pdf>

nodig. Tijdelijke transportroutes worden aangesloten op de dichtstbijzijnde wegen in het gebied. Transport door woonwijken wordt zo veel mogelijk vermeden, maar kan niet worden uitgesloten.

2.4 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

2.4.1 Overlast omgeving

Tijdens de uitvoering wordt de afvoercapaciteit van de legger-watergangen en detailontwateringen gewaarborgd. Aanliggende eigenaren en percelen ondervinden geen hinder van de opstuwning van water.

De overlast voor de omgeving tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zal zich beperken tot hinder zoals geluid en stof als gevolg van het uitvoeren van grondwerk en het transport van grond en materialen. Met de te contracteren aannemer worden afspraken gemaakt om de hinder zoveel mogelijk te beperken door de transportroutes zo kort mogelijk te maken. Verder worden uiteraard de reguliere en wettelijk vastgestelde verkeersmaatregelen getroffen.

Eventuele schade wordt zo goed mogelijk beperkt en/of hersteld binnen de te maken afspraken met omwonenden. Waterschap Rijn en IJssel gaat voor de start van de uitvoering met omwonenden afspraken maken over hoe en wat de uitvoering betekent voor hun eigendommen.

2.4.2 Beheer en onderhoud

Door de aanpassing in het watersysteem en de openbare ruimte veranderd ook het beheer en onderhoud. Waterschap Rijn en IJssel blijft verantwoordelijk voor een goed en veilig watersysteem en legt die vast in een zogenaamd Beheer en Onderhoudsplan. De eigendommen en beheerverantwoordelijkheden van het Waterschap Rijn en IJssel blijven onveranderd. Waterschap Rijn en IJssel blijft eindverantwoordelijke voor het watersysteem. Gemeente Lochem blijft eindverantwoordelijke voor de open ruimte (e.g. parken, plantsoenen, bomen, etc).

2.4.3 Financiële schade

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan, kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

3 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- A. Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- B. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- C. Vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Toelichting

A: Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Dit project draagt bij aan het voorkomen van overstromingen en wateroverlast. De maatregelen dragen bij aan bestrijden van waterschaarste en het verhogen van de kwaliteit van de groenblauwe structuren in stedelijk gebied.

B: Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

Waterschap Rijn en IJssel verwacht geen verslechtering van de chemische kwaliteit van het water in de Barchemse Veengoot en Nieuwe Beek in de nieuwe situatie. Het afwateringsgebied blijft gelijk aan de huidige situatie. Er worden geen nieuwe watersystemen of rioleringsystemen aangekoppeld.

C: Vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen

Het projectplan speelt in op de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. Een belangrijk doel is meer burgerparticipatie en bewustwording van het ruimtelijke inrichting en gebruik.

Zodoende dragen de voorgenomen werkzaamheden en beoogde doelstellingen bij aan de opgaven aangaande klimaatadaptatie, kwaliteit van watersystemen en maatschappelijke functies van watersystemen.

4 Wijze van uitvoering

4.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het bestemmingsplan Lochem-West 2010 met kenmerk NL.IMRO.0262.lolochemwest2010-BP42, vastgesteld op 14-10-2013, van de gemeente Lochem vastgesteld. De voorgenomen activiteiten passen binnen het geldende bestemmingsplan².

4.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2009 en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

De wijzigingen van de legger worden doorgevoerd middels dit besluit.

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang:

Vergunningen/Besluiten	Bevoegd gezag
Ontgrondingenmelding	Gedeputeerde Staten
Omgevingsvergunning (onderdeel werk- of werkzaamheden uitvoeren)	Gemeente Lochem
Melding Besluit Bodemkwaliteit	Gemeente Lochem; Omgevingsdienst Achterhoek of Waterschap Rijn en IJssel

² https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0262.lolochemWest2010-BP42/t_NL.IMRO.0262.lolochemWest2010-BP42_index.pdf

4.3 Planning

De uitvoering vindt plaats in de periode van september 2020 tot februari 2021. Bewoners worden tenminste 6 weken van tevoren geïnformeerd over de werkelijk startdatum van de aannemer. De startdatum kan afwijken in het geval dat de procedure een langere doorlooptijd krijgt.

4.4 Communicatie

Waterschap Rijn en IJssel en Gemeente Lochem hebben tweemaal een publieke informatieavond met plenaire sessie en éénmaal een besloten informatieavond met bewoners, die met eigendommen grenzen aan de nieuwe grondkade, georganiseerd. Verder zijn er ook persoonlijke gesprekken gevoerd met bewoners waar het eigendom aansluit op de nieuwe grondkade. In verband met de uitbraak van Coronavirus COVID-19³ vindt er geen inloopbijeenkomst plaats. Gedetailleerde informatieverstrekking vindt plaats via de projectwebpagina van het Waterschap: <https://www.wrij.nl/thema/actueel/projecten/actuele-projecten/nieuwe-beek/>. Bewoners van de wijk Molengronden ontvangen per post een brief met een verwijzing naar de website. Verder is er een aankondiging in de lokale krant de Berkelbode.

4.5 Overige uitvoeringsaspecten

In het plangebied liggen meerdere transportleidingen van gas, water, elektra of data. Tijdens een overleg met de kabel en leidingbeheerders, die in het projectgebied eigendommen beheren, is geconcludeerd dat er geen raakvlakken zijn met het ontwerp en uitvoering van het waterschap

De aannemer doet vooraf aan de uitvoering een graafmelding en voert peilwerkzaamheden uit voor de graafwerkzaamheden. In de uitvoering neemt de aannemer voorzorgsmaatregelen, zodat de waterafvoer gegarandeerd blijft en er geen schade ontstaat.

5 Procedure

Bij de totstandkoming van het projectplan wordt gebruik gemaakt van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit betekent dat het ontwerp projectplan Waterwet digitaal wordt bekendgemaakt en gedurende zes weken met de bijbehorende stukken kan worden geraadpleegd op de website: <https://www.officielebekendmakingen.nl/waterschapsblad> en <https://www.wrij.nl/thema/actueel/bekendmakingen/>

Een ieder heeft de mogelijkheid om haar of zijn zienswijze ten aanzien van het ontwerp projectplan Waterwet kenbaar te maken. Na de definitieve besluitvorming is beroep bij de rechtbank in beginsel alleen mogelijk voor degenen die in de ontwerpfasen een zienswijze hebben ingediend.

Zienswijzen op dit ontwerpbesluit kunnen schriftelijk of mondeling naar voren worden gebracht. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel, Postbus 148, 7000 AC Doetinchem. Mondelinge zienswijzen kunnen kenbaar worden gemaakt via telefoonnummer 0314 369 369.

Het projectplan ingevolge artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet staat in de bijlage bij artikel 1.1 van de Crisis- en Herstelwet genoemd. Hierdoor zijn de bepalingen in hoofdstuk 1, afdeling 2 van de Crisis- en Herstelwet van toepassing.

6 Contactpersoon uitvoering werken

Voor meer informatie over het ontwerp projectplan Waterwet kunt u terecht bij de projectmanager J. van Langen, j.vanlangen@wrij.nl 0314 369 369.

---

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>